

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотяків.

Телефон Редакції ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАНА

Християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових посьмьів М. Шашковича.

Виходить у Львові по два крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані вільні від перта. — Оповістє звичайні приймають ся по ц. 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і привагні донесеня по 30 сот. від стрічки

Розв'язане львівської гр. кат. духовної семінарії.

Вістка про розв'язане духовної семінарії у Львові відібрє ся голосним відгомном серед рускої суспільности в Галичині. Тай не лише серед рускої. Справою, що виникла на основі борби о ідеї релігійного і національного характеру між українськими і русофільськими студентами, що є лиш одним із епізодів еманципаційних змагань нашого народу на шляху самовизначеня, займають ся наші друзі, а ще більше противники, котрі, коли сего їм потреба, прикидають ся ігнорантами нашого національного життя, або зно, а, як ось саме тепер все над подив добре знають і розуміють.

Та нехай там... лишім їх в супокою. Від злости ворога нам не погіршає, ві не полекшає; вартість наших вчинків треба мірити лише власним почутєм добре чи але сповненого обовязку. Таке мірило бажаємо приложити в оцінці подій і шляху розвитку сих подій, що спричинили будь-що-будь болочу подію, а саме: розв'язане духовної семінарії.

Найперше факти. Вже по раз другий і то протягом короткого часу (несповна двох місяців) прийшло до острого задирки між українськими і русофільськими слухачами теології у львівській духовній семінарії. Хот богословів русофілів у духовній семінарії всего одинайцятьох на поверх двіста богословів Українців, все таки їх присутність у духовній семінарії давала ся болочо відчувати широкотолпчій українській молодезі. По першій задирці порішили духовні власти справу в сей спосіб, що для успокоєня молодечих умів, звільнили молодіж на два тижні від обовязків і розпустили домів. Друга задирка, острійша в формах, привела, на превеликий жаль, як звісно, до замкнення духовної семінарії, до нових вписів, котрих реченець ще на разі не звісний.

Семінарія замкнена, молодіж розбрела ся по Львові при акомпаніменті напастий ро-

сійських платних органів, яким завзято вторує „Slowo polskie“...

В такий важний час годі було би мовчати. Тож і ми бажаємо сказати своє слово тим більше, що ходить ту не лише о молодіж нашого народу яко молодіж, але й о справу будучих слуг в Христовім винограді.

Молодіж кожного народу, отже й наша, є частіною нерозривною, суцільною, а притім найчутливішою частиною народного організму. Житє народу — є ві житєм; єго радість — єї радістю; єго стражданя — єї стражданнями. До того наше народне житє в історичних послідовностях так зложило ся, що нашої молодези вже зранку приходиться ся глядіти на недолю свого народу і єго борбу за ествоване. Молоде, палке і чутливе на вяжку неправду і лихо серце приневолене приглядати ся, як серед нашого народу рука славнофільсько-об'єднательна сіє зерно національної безхарактерности і зради: як за росайські гроші юдині душі засівають кукіль у нашу пшеницю, як навіть в єї ряди скрадають ся темні духи зради. Молодіж, вже як молодіж се відчуває і над тим цілою душею боліє.

Якійже біль продирає серця богословської католицької молодези, горючої сьвятим огнем служби католицькій Христовій Церкві на вад того всего, що кругом неї дїє ся!

Єї колишні товариші з шкільної лавки русофільські юначі, відомі зранку, аніжте зранку, службу вороговя і покинувши віру і народність батьків — стають в перших рядах православно-росайської нахабности на рускі землі. Навіть віри — сего найдорозшого скарбу Сатьків, — не пошановано, а ради забаганок росайських можновладців видано на поругу.

Віри батьків, за котру стільки сердешної корови пролило ся...
І серед богословської католицької молодези знаходять ся 11 русофілів, людей явно завначуючих свою приналежність до ворогів католицизму і рідної народности.

Се загальна психологічна основа, що зродила громадний відрух цілої богословської молодези проти товаришів-русофілів.

Якж безпосередна причина сего зриву?

В духовній семінарії є звичай, що під час їди оден із патомців читає дещо на релігійні теми; звичайно житя сьвятих, „Місіонаря“ і таке инше. Коли читано про бл. мученика Йосафата Кунцевича, чи взагалі що иншого з католицького житя нашого народу, загально завжазувано, що питомці русофіли іронічно підсьміхували ся. Колиж читано дещо з „Місіонаря“ про вартість православя, ширеного русофілами в Галичині, поведене русофілів ставало прямо неможливым.

Питомці Українці почували себе діймаючо дїтквеними в своїх католицьких почуваннях. Їх жаль і біль до русофілів, само собою зрозумілий, переходив іноді в гнів; горяча любов до Церкви і народу спричинила рішучі домаганя зі сторони українських питомців до усуненя з семінарських мурів тих, що своєю дволичністю не дають запоруки любови католицьких ідеалів. Від домагань — як звичайно у молодезі — оден крок до демонстрацій, а сі знова потягла за собою вкінци прикри наслідки, бо ось розв'язане семінарії.

Сего останного кроку, мимо горячої прихильности до молодези і єї ідеалів, не можемо назвати щасливим. Певно, що прикро іноді терпіти лихо і треба єго усунути, алеж питомці духовної семінарії не повинні забувати, що они приготоровляють ся на слуг Христові і повинні до сьвітлого життя переняти ся засадами Христової науки і після них поступати навіть в таких трудних хвилях житя, коли звичайна людська вдача випадає з рівноваги. Найбагородійші навіть пориви не доводять до бажаної сьвітлої мети, наколи до виконаня їх вибрана невідповідна духовному достоїнству форма. Українські питомці дали ся піврате чувству, котре повинно бути зрівноважене холодним розумом, і стало ся не добре.

Так без хісна, а може й з кривою для ідейних мотивів поступку молодези покинуть ся ціла справа, що дала противникам привід до напастий і глузования з української молодези.

Про приготуєня до Евхаристичного конгресу пишуть нам з Відня:

Всюди готовлять ся вже вельми заподливо до як найсьвітлішого обходу XXIII Евхаристичного сьвітowego конгресу, котрий має відбутися сего року у Відні від 12. до 15. вересня. Високі достойники і звичайні горожани, молоді і старі лучать ся в змаганях, щоби всіма силами причинити ся до сьвітлості конгресу. В першій ряді стануло католіцке жіноцтво до поширеня пропаганди для конгресу. Поміч жіноцтва треба повитати як найгорячіше, бо она може чимало причинити ся до успіху конгресу і загріти до участі широкі верстви.

Доказом сего стає васіданє, що відбуло ся під проводом архієпископї Марії Анунціяти. В засіданю сїм взяли участь не тільки члени високих родів шляхти і архієпископї, але й численні представницї міщанства. Обговорювано роботи і пропаганду жіноцтва для конгресу і подано звіт з попередних засідань.

Великий комітет женщин під проводом архієпископї Марії Анунціяти поділений на 6 секцій: фінансову під проводом архієпископї Марії Йосифи; мешкальну — під проводом архієпископї Блянки; секцію пропаганди під проводом архієпископї Марії Тереси; декоративну під проводом архієпископї Зити; секцію дитячого причастия під проводом архієпископї Марії Валерії і секцію для церковних парламентів під проводом княгинї Гогенберґ.

Кардинал Наґльо, в котрого руках спочиває головна управа конгресу, уділив всім присутним архієрейского благословеня і висловив подяку за ревну працю.

Так готовлять ся чужі до великого конгресу, а у нас глухо і тихо, не чути нічого. А вжеж, як оден наш дописець завначив, могли б ми виступити і з нашим богослуженєм і з виставою церковної штуки у відділі парламентів. Але час летить, а наша суспільність

Осип Маковей.

Історія одної студентської громади. (1884—1887).

(Конець).

Сі всі слідства і документи (часопис, альбом і т. п.) були потрібні до процесу в Parlamentar-ом в обороні гімназії, про котрий знаю стілько, що прокураторя єго застїновила в лютім 1887. Се стриманє процесу дало „Продомови“ і „Слову“ нагоду, знова пакинути ся на акад. гімназю з підозріннями анархізму, атеїзму, соціалізму і т. п. Наяканий тим всім директор (він же був і сьвященником) заборонив ученикам ходити до Акад. Братства, де й я бував, та чув раз відчит Евг Петрушевича про Ляссала. Заборона не помогла, ми далі ходили. Концерт в честь Шевченка того року також заборонено. Концерт в честь Шашкевича (у 50-ті роковини виданя Русалки Дністрової) що мав відбутися на місци Шевченкового концерту, також не відбув ся... Ми осьмаки зробили ще лиш те, що замовили малі Шевченкові бюсти у робітні Заклодо і богато пустили їх поміж людей.

Так скінчила ся історія з нашим кружком. Кавжжя, які лишили ся, ми розібрали між себе (я дав свої яворівській читальні і Академічному братству, Студинський дав свої тайному студентському кружку в Стрию так, певно, зробили й инші) Молодші товариші з низших клас (між ними було кількох талановитих, н. пр. Василь Шурат, Волод. Бугель і ин.) знали про те, яка нас доля стрінула і очевидно шукали собі вже інших способів, а не тайних товариств для своєї діяльности.

Інші знову, як Вяч. Будзиновский, пристали до соціалістичного польского кружка, де верховодили Вільгельм Фельдман, відомий тепер польський автор і редактор і Сенерин а пізнійше Поляки Арцішевский, Жальпяхта і ин. Двох перших арештовано у грудні 1886. р. за „spisek socjalistyczny“, але зараз і випущено У Будзиновского була тоді поліційна ревізія — та чи що найшла не знаю. Я до сего кружка не належав, але я знав ся з Фельдманом і дістав від него на сам початок сконфісковану книжку Idea (автор: Едвард Жуковский), котра мені так завернула голову, що я не відважив ся піти на теологію... Взагалі се товариство (мабуть тайне), до котрої пристав В. Будзиновский, мало зовсім що инше на меті, а не те, що наш кружок

„Бог надїя“. Ми були романтиками в роді 60-ників, як і ті професори, що нас учили, а се були „поступовці“, що мали небавом заложити радикальну партію. Але се вже дальша історія, а сю пора кінчати.

Останними часами і польські і наші публіцисти (головно В. Будзиновский), звертав нераз бесіду на нашу безідейність, на недостатку державного ідеалу у нашій суспільности, на те, що нас зле виховували, що ми самі нічого не вчили ся, а коли вчили ся, то зле і т. п.

Та вжеж не без того, бували й байдужі до молодези учителі (може дехто з причини старости, може инший задля своїх обставин або здоровля), — хто з учителів є через 30 літ однаково енергічним? — правда й те, що ми н. пр. в історії нічого нового не придумали, лиш читали те, що вже було, — але, гадаю, і се, що нам у школі говорено, і те, що ми самі читали, або слухали у своїм кружку, зовсім не було таке безідейне і пусте, як для учеників. Дехто, що не пережив з нами всього руху в кружку, як н. пр. В. Будзиновский, потребував потім цілих літ блуканини, зєки нарешті опинив ся в тій самій партії, до котрої ми вже в гімназії належали (адже п. Б. друкував навіть у москвофільській ча-

сописи свою „Культурную нужду“). На живійших хлопців професори в гімназії мали вплив, не спинала думок і праці їх, радили дуже розумно — аби лиш ми були в силі ті ради зрозуміти! — і я, коли мав часом жаль до них, та лиш за те, що не знали, як то чоловікови скупенко жило ся... (Се були такі „чудесні“ часи, коли не один з нас мусів жити за кілька зр. цілий місяць).

Основи до національної сьвідомості — і то неувзенької — ми могли винести з гімназії і винесли. Доказом того, цілий ряд людей з академічної гімназії (говорю про „свої“ часи), котрі за сях 25 літ по матурі немало на працювали ся і працюють для народу. Полїтика роздвоєне часом сих людей, але щире бажанє, служити народови, у них однакове і хіба наше любовьке домашнє політичне житє, котрому проповідує ся далекі, високі і широкі ідеали, а сно так часто не в силі вийти поза рамки інтересів якої клїки, робить з товаришів віби ворогів

Починати історію Руси від себе було би дуже неосторожно; мати переконаня, що всі перед нами, і ті, що нас учили, і ті, що книжки писали, не розуміли загального дїла так, як треба, булоб що найменше зарозуміло. Коли я так, се пишучи, нагадує собі по порядку

В. Адамский Дивани. — Портієри. — Фіранки. — Стори. — Bonne femme. — Матерії мебльові.
Львів, Хотель Жоржа — Ціни знижені

звичайно опізнює ся, бере ся до діла в останній хвилі і тому все робить ся відтак поквально, без належного обдумання. Пора би крайна, щоби міродатні чинники подумали про сю вельми важну справу.

Народно-демократичний тероризм.

(Δ) Не вперше вже раз мали ми нагоду вказати на се, якими способами крайної нетерпимости і беззглядного тероризму виступають народні демократи рускі супроти людей, котрі належать до Християнсько-суспільного сторонництва, а навіть проти таких, котрих они підозрівають о приналежність до сего сторонництва. Погодили би они ся навіть з москвичами, що заподіяли стілько шкоди і розладу в нашім національнім розв'язку, і готові би були з ними робити „концентрацію всіх руских (?) сил“, погодили би ся з радикалами і соціал-демократами, що кидались на руских народних демократів з такими напастями в часі виборів і опісля, але на їх думку не сьміє вступувати на сьвітлі християнсько-суспільне сторонництво і нема середника, котрого они не ужили би до сплюгавлення, оклеветання і підкопування сего сторонництва, проти котрого крім поганих сплетень і низких клевет не можуть вивести ніякого доказу на піддержку своїх клевет, начеб Христ.-сусп. сторонництво було ворожим і шкідливим для руского народу.

Новим доказом такої крайної нетерпимости беззглядного тероризму і злоби народних демократів є нагасти адвоката д-ра Чайковського і посла Тамка Старуха на вельми поважаного загално ревного народолюбця і широго труженника на народній рускій ниві Вп. професора гімназії в Бережанах Гр. Бобяка, котрий просить нас о уміщенє его в а я в и. Вдоволюючи бажаню Вп. проф. Бобяка, зазначаємо в порозуміню з Старшиною Христ.-сусп. Союзу, що проф. Бобяк не був і не є членом сего Союзу, хоч приналежність до сего Союзу може хіба тільки в очах засліплених загорільців, котрі „не знають, що творять“ може представляти ся „народною зрадою“.

Заява.

На однім з послідних Народних З'їздів нац. дем. партії у Львові п'ятнували п. др. Андрій Чайковський і посол Тимотей Старух мою „шкідну роботу“ в Бережанщині. Закидували мені зокрема в часті в приватних роз-

кожного свого учителя, міркую собі, що почавши від найстаршого Романчука, а скінчивши на наймолодшій тоді у нас Гр. Цеглявським, у кожного можна було добути навчати ся не лише зі шкільних предметів, але й того, що було потрібне для суспільної діяльності. І коли хто нас баламутив та зводив на мавиці, так се були люди і впливи зпоза школи. Історія нашого кружка зовсім не сьвідчить про їх заскорюність і задофаність, коли не числити таких старих людей, як був наш катехет Іван Гушалевич, котрий, так сказатиб, уже не жив нашими часами, тільки 1848 і 1866. роком. А такому проф. Борковському кожний в нас ще зокрема повинен бути вдячний за науку рідної мови, про котру він дбав, як мало хто, використовуючи завзято всякі приклички у словах і стилю, взяті з чужих мов.

Може ще кому приїде охота писати про ті часи, так щоби не фантазував і не достроював своїх пізніших досвідів до давних літ, нехай має у моїх споминах певнішу основу для своїх споминів, бо, здасть ся, ніхто з то-варившів не має докладніших записок про ті часи. І взагалі придала би ся нам історія всіх студентських громад по гімназіях; там наше суспільне житє народжувало ся і відроджувало ся.

Що робимо нині вечером?

Часто чуємо в часі мясниць се питанє. Відповідь проста. Закупити грамофон сьвітової марки ПИЩУЧИЙ АНГЕЛИК який перевищає що до якости всі інші подібні виробы. Шумні реклами конкурентційних фірм завели вже неодного, бо дістав за дорогі гроші лихий товар.

Одинокий склад грамофонів і плит з пишучим ангеликом у

мовах, в часті публично, що: 1) я вступив до „Христ.-сусп. сторонництва“; 2) стягаю людей з Бережанщині до сєї партії.

Згаданих пп. прошу доказати се мені цілком формально перед комітетом „Рідної Школи“ в Бережанах, зложеним з делегатів всіх бережанських українських товариств яко перед низшою інстанцією, а евентуально перед таким комітетом кравним яко поред висошою. На случай доказаня мені піднесених замітів усуну ся цілком і на все від роботи в українських бережанських товариствах, чи комітетах і зложу сейчас 200 К на руки комітету „Рідної Школи“ в Бережанах. На случай недоказаня до 1. цвітня с. р. будуть ласкаві оба згадані панове зложити по 200 К датків на ту саму ціль.

Оба дотичні комітети будуть ласкаві допильнувати справі. Всіх людей доброї волі з обох партій прошу в інтересі міжпартійного многоважного діла пособляти обом комітетам в викзекованю бодай низшої суми.

Рівночасно складаю горячу подяку тим Вп. Делегатам з Бережанщини, що заступили ся за мною, вказуючи на мою міжпартійну роботу. Мупу однак сиростувати і їх заміт, неначе би я належав давнійше до нац. демокр. партії, але виступив. Виступити може той, хто зголосив ся до партії а та его прийняла. Зі мною сего не було.

В Бережанах, 27. лютия 1912. р.
Гринько Бобяк,
професор гімназії в Бережанах.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і привіднувати нам нових передилатників в кругах своїх знакомих.

Допись з Сяніччини.

(Мовчанка 4-ки. Московіільська кириця і наші клеветники. Успіхи реальної роботи в Сяніччині. Поступ в товариства. Чого нам ще не достає. „Сільський Господар“. Потреба дальшої позитивної роботи без огляду на клеветників).

Вибачте Вп. п. Редактор, що я так нагло замовк і сьвіт через се про нас не довідав ся ні словечком, але так мене дальші „дописи“ всякого рода агітників (у правдивім случа того значіню) в українським „Narzędzie“ збентежили і — перелякали, що я сказав собі: ні, годі, най вже тепер инший щось напише — „барон 4-ка“ най усуне ся...

Та маю „приятеля“ — „zmarnowanego poetę“, який після „Gazet-i wieczorn-oj“ став „symbolem dzisiejszego ukraińskiego społeczeństwa“... (Диви: „Gazeta wieczorna“ z dnia 5. stycznia 1912 — „U źródeł kultury ukraińskiej“) і той ось „poeta bez ojczyzny i celu“ такі реприменди мені за мою мовчанку виписав, щя я постановив знов заговорити і Вам прислати вісточку про Сяніччину.

Бож виправді з мене едветерик і пяти не шу ані не граю, але ні перед „Галичаняном“, ні польськими часописями не побоював ся торжеством, „że z dniem pojawienia się tego listu w druku, przestaje palić, pić (oj to! to!) grać, mówić“ — ох коби ще „pisać!“, отже й можу говорити і можу писати, хотяй би й там і ніяких не було кваліфікацій на провинциального або й підгірського редактора. А треба Вам знати, що й у нас від часу до часу не аби які сензації, а Ви таки нічого не знаєте про них.

От возьміть лиш такий процес „яйцебитя“ ще з часів виборів. Хто наляво читав „Руслана“ в тім часі, той й пригадує собі, яку то „ячницю“ пригоговила госпожа Кусайлова отцю Константинівичу, що там приїхав на збори в сираві кандидатури проф. Залозецького.

Мусіла „бідачка“ щось аж шість разів ставати перед судом, та й хто знає, чи за кратки би не замкнули, коли би не сьвітла оборона. Бо й від чогож „адукати“? — від чого славнозвісна на всю Лемківщину канцелярія д-ра С. і его депенденти? Обо-

рона одного з тих, мабуть якогось Апкеназого виїшла так „блестательно“, що й дивую ся, чому до тепер „Прикарпатская Русь“ є в стенографічнім записі не подала, і не розіслала на всю Расію даром. Бо й аргументи були так чудні і переконуючі, що аж весь суд ззумів ся, ну й таки мусів увільнити! Бо й якжеж не увільнити?

„Zostało zreszcza udowodniona, że Pani księżzowa Kusajłowa nikomu jajek nie rozdawała.“

„Jest faktem całkiem pewnym i dokonanym, że chłopci ze sobą już jajka poprzynosili.“

„A i świadkowie dobitnie wykazali, że gdyby Pani Kusajłowa i była jajka miała, stanowczo takowych była by chłopom nie dała...“

Но і якжеж тут засаджувати? Хіба за те, що она, жена сьвященника, кричала при селянах на другого: „ти смата“? Або й за те, що віче хотіла розбити? Або й за те, що яйцебитієм комендерувала. Ех — кого у нас уже яйцями не били. Деж за то карати? І справді увільнили. І радість велика запанувала по усій кацапціні а канцелярія одного-одного „русского заштитника“ і „меденаса“ на сянїчкій Лемківщині зискала ще більше на славі і стала ще спокійнішою і пустійшою.

Бо й на щож канцелярії?

От коби ще так скоро тих клятих пару „стариків“ мара забрала, що уже лиш „проформа“ може ествувати.

Недопечений „посол“ та ізвиніте депутат „Стрийщини“ внакуєсь тоді зі всею своєю ордою на апетитний „Бескид“ з маєностями й добрими й буде міг тим успішніше „працювати“ у користь Синода і русского царства а може ще радше для своєї кишені.

І тоді сянїчкий сьвіт буде певно оглядати футра уже не пустявної жирафи ні дико-ого осла, але русскої кунини.

Та й его хуліганеріи щось урве ся, хоть уже не тільки, бо число їх більше.

Ріжного рода цапи, музички, івашки, лавуки і инші того рода сотвориня розлазять ся мов шурі по доколячких селах Сяніччини і працюють далі ad maiorem gloriam Rossii.

Робота їх уже зовсім явно йде як супротив католицької Церкви, так і сьвященників як українських так і кацапських старокуреників, як — вікниці — супротив ряду! Розвивають селянина, роззаухвалюють его так дуже, що той навіть не відкриває голови, коли сьвященник і то деким поздоровить его знявши кацельно словами: „Слава Ієсусу Христу!“ А далі розагтовують его ріжного рода кличками, за які денебудь у иншій державі уже давно би за кратками сиділи.

І кацапщина таки росте і зростає і ідея право- і царє-славя мабуть не скоро тут опадє, лиш проблєски якоїсь ваді огортають тебе, коли бачиш, що принаймі в сьвітській інтелігенції Українство у нас зростає і збільшавєсь.

Хоч і ще не так численна, як повинно би бути, все таки горє ся до роботи і зачинає статити сильно чоло неяситній гадрі кацапській.

Правда люки ще суть і то болючі.

Брак нам адвоката, який би зовсім певно міг тут розвинути канцелярію. Брак нам катехетури в мужескій школі виділовій. Брак нам учительки Руєинки, хоть одної — хоть одної. Брак нам хоть пару учителів Русинів. Брак нам хоть ще одного професора до русскої мови в гімназії, бо одному понад сили у всіх вісьмох клясах учти. Брак нам... брак нам ще сил до роботи, але й вислід роботи тих, які уже є, таки значний і не марний!

Що головне — то се, що українська інтелігенція уже таки почула себе одною більшою, ширшою родиною. Шашкевича в грудня відсвяткувала величаво і зложила ще на свою бурсу 81.60 К окрім осібног датку на „Читальню“ і „Родину“. Сьвято „Миколає“ для дітей бідних міщан і робітників знов випало величаво а весь дохід знов пішов на „Читальню“. „Маланка“, яка згуртувала не лише Сянічку Україну но і доокрестну, принесла знов на „Читальню 54.60 К доходу. „Коляда“, якої уладженєм завяв ся п. Олександр Буцацкий, принесла знов нашій бурсі 68.40 К. Приїшла

„Просфора“ уладжена знов комітетом під проводом проф. Ковальова, і та знов збільшила касу нашої селянської бурси о 38.37 К. Вікниці й „Оселедець“ для самої місцевої інтелігенції, а прецінь проф. Ковалів зложив неутомому касєрови всіх майже наших товариств і інституцій, п. Будзівновскому, 22 К.

Званий зі своїх починів і невиспущої роботи п. Вол. Буцацкий запрокутував окрім того добровільне оподаткованє що місяця на нашу бурсу. І гарний сей проєкт приносить знов в січні 13 кор. і 50 сот., а в лютім 20 корон. І річ природна, що коли інституції у Львові зачули, що місцева інтелігенція таки поважно своєю бурсою заняла ся, приобіцали і зі своєї сторони підпомочи і „Союз шкільний“ прийшов нам перший з помочию в тім згляді і прислав на бурсу 100 корон. Дав би Бог, щоби й инші зрозуміли вагу сего нашого положєня на Лемківщині. Дав би також Бог, щоби й суми декларацій на будову дому бурси збільшились. Бо до тепер маєм мало, дуже мало. Сума в деклараціях виносить 5.250 корон, сума в готівці 1.534 корон. А бурса під проводом професора Ковальова росте і розвивавєсь, сталась вже нині взірцевою і родичі навіть инших націй приходять до директора гімназійального П. Баньковського з просьбою, чи їх діти не могли би до української бурси ходити учати ся.

Та не лише в тім однім згляді розвинула наша Українська Громада заппадливу діяльність. „Філія Сільского Господаря“, якої дійсну роботу можна справді від 1911 року датувати, розвинула справді гарну діяльність і дійшла за 11 місяців роботи дійсно до цїкавих добутків.

І не місце тут представляти обширно розвій сєї нашої другої дуже важної інституції. Варта она осібно дописи і сумлїнніше обробленого образу.

І на разі позволю собі лише в загальнім нарисі представити роботу нашої філії.

Коли в 1910 році членів було так мале число, що як би їх не було, числить тепер сама філія до 350 членів, з яких кожний член заплатив повну вкладку.

„Господина депутата“ запрашаю, щоби переглянув книги і не кидав в парламенті клевет на наше Товариство!

Кружків збільшилось з одного на тривайцять. Вкладів по селах було понад 80. Постійних референтів 8. Хлівень зародових 1, пасік більших 6, кружків пчільничих 1, Спілок господарско-торговельних 1, а в послідних часах заложено ще „Повітове товариство господарско-торгове „Хлібороб“ в Сяноці. Села розрухують ся. Дав би Бог, щоби і філія „Просьвіти“ обдумала вже раз плян якоїсь розумної, систематичної роботи по селах, а таки ми будемо горою. Треба лише покласти собі цілю, що місяця заложити що найменше одну Читальню, а при тім старих не опускаєти. А все що року придбало би ся 12. Закладали би так обі філії що року по 12 чи то кружків, чи „Читальню“, то й до шістьох років було би до 140 становищ, не вчисляючи „Соколів“ і „Січяй“, що також у нашім окрузі завдяки обом панам Буцацким стали появлятись. І твердий опріх мав би тоді „гаспадин“ Курилович згривти. І в Бозі надія, що так й дійсно стане ся. Одушевленє до роботи є, охочих до роботи чсло збільшавєсь і збільшавєсь і кождому, хто отсю допис прочитав, представить ся доверва тепер в повнім сьвітлі гди і обмерзїна людина, яка нерада з того, що тут робота таки для нашої нації пішла налучте, і кидавєсь мов бішенана всі сторони і рада би розбити на прах українську організацію!

Cui bono?

Для цілий наших ворогів, яким безлічно і отверто зародує ся.

Так є! Се прилюдно треба нап'ятувати і розкрити!

А нашим робітникам на національній ниві тут на Лемківській Сяніччині клячу: не зражайтеся! Ніякими пашквілями-визаванями в роді „християнсько-суспільницькі вижли, цуцки і т. д.“, не знеохотім ся, ніяких терорів ні погроз не злякаймося.

І сплюнувши лише на всякого рода подібні напасти і клевети, пригадаймо собі на

Йосифа Венслера

у Львові ул. Сикстуска ч. 2, ч. тел. 1560.

В Кракові, ул. Фльоріяньська ч. 25.

Філія в Кракові, ул. Гродзка 71.

Ті грамофони є примінені до новочасної техніки і всіх здобутків на тій області, про що кожний може пересьвідчити ся. — Демонстрація без примусу купна. Цінняки даром і gratis. — Концертний грамофон разом з 5 плитами с. є 10 знять коштує 50 К. Всякі плити, крім марки „Ангелик“ і „Зонофон“, купують по 2 К.

Перерібки патефонів на грамоноф ангеликові.

так здорову а правдиву нашу народну приповідку:

„Пес бреше — вітер несе!“

І ідм далі й своєю чистою дорогою, та до своїх чистих і певних цілій.

А правда побідить, а злоба щезне „аким дам щезаєт“ під небесними облаками.

І люди прозріють...

4-ка.

Політичний огляд.

Заграниця.

Італійсько-турецка війна. З ініціативи російського міністра заграничних справ Сазонова згодилися всі великодержави на дипломатичну акцію в справі мирної полагоди воєнного італійсько-турецького спору о Триполітанію.

Всі великодержави мають спільно придумати посередній проєкт, що вдовольнив би обидві сторони. Досі не знайдено ще підстави сего плану і найперше рішено засягнути інформації в Римі що до максимум уступок зі сторони Італії за закінчене міра.

Турецьке правительство скріплює військову силу в своїх європейських посідоствах, щоб при евантуальних нападах зі сторони італійської флотії дати їй рішучу відправу.

Звісний воєвний дописець Крігеріхт телеграфує про нову побіду Турків в Триполісії: Туркам удалося здобути горбок Месгеб, що вносить ся біля Гомсу. Горбка боронило 14.000 Італійців. Турки втратили при здобуттю горбка 20 вбитих і 20 ранених. Італійці в убитих і ранених мали 1.000 і хотіли висадити нові відділи на сушу біля Гомс, та се їм не удалося.

Великий страйк робітників в Англії скоро поширює ся. Вчора страйкувало вже 900.000 робітників, нині піднесе ся се число понад мільон. Союз залізничних і транспортних робітників заявив, що транспорту угля і війська уважає як контрабанду і не буде при них працювати. Коли до завтра не уложиться ся страйковий рух, та замкне ся таке число прядлень, що поверх 60.000 робітників остане без праці.

Рівночасно ведуть ся переговори в напрямі угоди між робітниками і працедавцями далше.

Несупкою в Пекіні, що тревали цілий день, уважають за зручну інтригу Юаншкіа, який не бажає їхати до Нанкіну і взагалі не дуже то йде по лінії бажань республіканського правительства. Підозрівають его о якійсь тайній плані, навіть бажань диктаторства. Треба признати, що с.й новітній Китаєць — то голова небаби яка.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Архиппа; римо-кат.: Кунегувди. — В понеділок: руско-кат.: Льва єписк.; римо-кат.: Казмира. — В второк: руско-кат.: Тимотея преп.; римо-кат.: Вацлава.

— **Єксц. Митрополит** гр. Шептицький не вїздить на інтронізацію краківського єпископа, кн. Сапіги з причини легкої перестуди, яка не дозволяє Єксцеленції видалювати ся з комнати.

— **Про страйк в духовній семінарії** пише „Діло“ такі „бистроумні“ помічани: „От так скінчила ся поки що голодівка українських теологів, яку они підняли в ідеальних намірах та безсумнівно за понукою укритих посторонних аранжерів, котрі мали зовсім неідеальні цілі на оці, а то утруднене становище ректорату, котрому не раз вже відгрожує ся християнсько-суспільна рептілка за близьку его участь в редакції незалежного святищенного органу „Нива“. — На таку напасть можемо відповісти, що ми аж надто ясно висказали наш погляд на неумісність кроку питомців, а тим самим вважали би низше чести не то агітувати, але навіть мішати ся в сю чисто внутрішню справу духовної семінарії. Але коли в редакторів „Діла“ є дрібка чести, то вживаємо, щоби подали ближші вісти про сих „укритих посторонних аранжерів“, що „мали

зовсім неідеальні цілі“, а рівночасно, щоби навели число, в якім „християнсько суспільна рептілка“ відгрожує ся ректорату за близьку его участь в редакції незалежного святищенного органу „Нива“. — Поки сего „Діло“ не зробить, будемо вважати его заміт безличною видумкою, в які національно-демократичний орган дуже багатий. Дивне те „Діло“. Раз пише про нас, що ми ніякого значіння не маємо, а небавом забуде про те, що писало і зробить нас що найменше дуже впливовими людьми, які всіх питомців мають за собою. А через те видає „Діло“ собі і своїй партії страшне свідощтво убожества.

— **Матвейков - Цегельський - Діло.** Був собі господарин Матвейков, що видавав „Русскую Волю“, плюгавив в ній всіх і вся, що не підходило під стяг Дудикевича — а вкінці розкавав ся і вернув до ісповідників „Галичанина“, який з певністю доплатив би, як би редактори „Діла“ взяли собі его на співробітника. З нашої замітки: „Справді треба би дивувати ся людям, що видають болото руссофілської „грошевої“ ідеї, далше в тім болоті валяють ся. І коли госп. Матвейков арозумів низкість „грошевих“ ідеалів, яким поклявляють ся дудикевичівські русофіли, і щиро бажає очистити ся від грази, то не до старокурсних русофілів була ему дорога“ — висновок „Діло“, що ми раді би госп. Матвейкова мати між собою. Пек та! Коли де Матвейкову місце, то в „Ділі“, яке так само редаговане, як покійна „Русская Воля“. Бо чим висше стоїть „Діло“, яке на взір настий Матвейкова в „Русской Воли“, помстило було статтю Цегельського „Валєврод“? „Діло“ пригадує п. Ковшевичеві, що він в 1893 р. отже 19 літ тому демонстрував против митр. Сембратовича, а забуло про статтю Цегельського „Валєврод“ друковану против Єксц. Митрополита Швєтцакого в „Ділі“ перед п'яти роками. Правда, що п. Цегельський старав ся змити свою провину цирографом, зложеним в Перемішлі перед виборами — але нехай „Діло“ тямить, що п. Цегельський вже був тоді вповні відвічальним за свою напасть, не був студентом, але заступником посла. Коротка пам'ять у тих панів „для себе“, за те не забудуть они нічого другам, що „лакомі на аванс, або бажають викрутити ся з дисциплінарки учителів та інших урядників і які в тій цілі заятають ся під прапор „Христ.-сусп. Союзу“. Колиб справді ми на се довели сторонників, або могли роздавати синекюри і „пособія“, то могли би мати дуже багато членів з посеред національних демократів... Та Бог з ними!

— **Приїзд новоіменованого краківського єпископа кн. Сапіги.** Вчора о год. 2. пополудни приїздив новоіменований князь Церкви кн. Сапіга до Кракова. Вітали его на залізничім дворі краківській державній, автономній і військовій власті, почім серед гримких окликів: най живе! удав ся о. єпископ до Маріяцького костела, а по молитві і короткій та патріотично релігійній проповіді поїхав новий владика до своєї палати. З сего нагоди прибрано Краків в національні хоругви і цвітї.

— **Дня 5. с. м. (вторник) о 9. год. рано** відбудуть ся в кімнатах „Львівської Русі“ (Ринок 10.) загальні збори львівської філії „Просвіти“. З сего нагоди вийшла брошура п. в. „Просвітний стан українського населєня львівського повіту“ (84 стор.). Зміст єї вказує заголовок, а числа і дати наведені в брошурі дають наглядний доказ, що львівський повіт є сильно zagrożений польонізаційною струєю. Нігде правди діти — ми знаємо лише плакати і нарікати і байдужністю довели до того, що повіт, який повинен бути першим під оглядом просвітним і організаційним, є чи не останнім у східній Галичині. Довгі літа крім львівського „Сокола“ мало хто звертав увагу на львівський повіт. Читальні закладі, а за те росли по селах польські читальні і „кулка“. Селяни, з малими виїмками, збайдужіли до всього, так що тепер просвітна праця є далеко тяжша і менше успішна. Інтєнзивніша праця около просвітного подвигненя львівського повіту датує ся ледви від кількох літ, коли тимчасом Т. S. L. уґрунтувало своє становище і загрозило руский стан посідана в повіті. Одинокою радою до відверненя грози спольщеня чи зжидопленя львівського повіту є плянова робота на всіх царинах народного житя. І до сего праці повинні взяти ся такі львівські товариства як „Просвіта“, „Сокол“, „Жіноча Громада“, „Сільський Господар“ і інші. А що успіхи а праці будуть, наведу оден примір: Коли кілька літ тому відпоручняк „Сокола“ приїздив 6 разів

по черзі кождої неділі до села П., те делегат Т. S. L. не заставав в своїй читальні ані одного члена, бо всі латинники брали участь в Русинами чато при вправах з сикавкою, чи в муштрі, чи в товариських забавах, носили синьо-жовті опояски на рукавах, співали рускі пісні і т. д.

Такі висліди з праці можливі ще й нині, але при пляновій і розумній роботі організаторів. За мало є виголосити в читальні нудний і нецікавий відчит, при якім половина слухачів засне а друга половина винесе ся тихцем з хати, також за мало виголосити колицю палких слів без змісту, — організатори повинні вперед перейти відповідну школу курс, який повинна заложити львівська філія „Просвіти“ і висилати на село лише таких відпоручників, що будуть притягати людей до читальні, а не їх відстрашувати.

Снодіємо ся, що вторникові заг. збори, на яких певно являть ся численно виділові читальні і ті, що їздять до сільських читальні, і ті, що лише радять за зеленими столиками, а може і ті, що їх народна робота досі зовсім не займала, — та скажуть своє слово про досі зроблене. Головно виділові читальні повинні без обиняків висловити ся про те, який хосен мають з відпоручників, а се було би вказівкою на будуче.

— **Прикарпатская Русь** розсїває тенденційні вісти про мнїме уступленє Єксц. Митрополита з владичого престолу. Вправді сї вісти є ріш. desiderium табору Дудикевича, але на них нема ані зерна правди. Сї вісти є тільки одним звеном з ланцуха „істанно-русских“ інтриг, що мають підкопати довіре до наших владик, а тим самим до католицької Церкви.

— **Демонстрація залізничників в Станіславові.** Звідтам доносять: Провізоричні робітники не вдоволені останнім підвищенєм плати, яко за малим, урядили вчора перед будинком зел. дирекції демонстрацію. До директора п. Штельпера удала ся деуатація, яка представила ему свої домаганя. Дир. Штельцер при знав домаганя залізничників слухнями і радив, щоб: робітники за посередничством своїх фахових організацій звернули ся до дирекції з відповідним меморіалом, а дирекція з фондів, які має до розпорядимости, подбав о дальше управильненє плати найбільше оквирджених категорій робітників. Вдоволені сего відповідю демонстранти розійшли ся домів.

— **З Дрогобича** одержуємо від п. проф. Волод. Бирчака, настоятеля Бурси св. Івана Хрестителя, шсьмо отсего змісту:

Прошу о ласкаве сиростованє неправди що знаходить ся в дописи з Дрогобича поміщеній в 47. числі Хвалної часописи, а яка відносить ся до бурси св. Івана Хрестителя. В тій дописі сказано, що „застрашаючо великий процент питомців сего бурси одержав в І. півроці другу класу“. Далі: „як могла мати місце така сумна поява, як таке число двійок“. І вкінці: „...отже мусять довести до такого сумного висліду, як сегорічна класифікація Русинів бурсаків“. Супроти того прощу помістити слідуючу табельку класифікації бурсаків.

Кляса Число учен. Добрий вислід Недостаточ.

I.	11	10	1
II.	6	6	—
III.	6	5	1
IV.	4	4	—
V.	1	1	—
VI.	2	—	2
VII.	1	1	—

При чім належить додати, що з висше наведених 4 недостаточних поступів 3 ученики мали так звані „сінґлі“ з латини, а тільки 1 бурсак мав двійку з трох предметів.

— **Опришки коло Східниці.** В камеральнім дісі коло Східниці викрито дня 18. м. м. тайфу печеру, в якій скривала ся ватага опришків. Згаданого дня відбувало ся в тім лісі польованє на серни. Оден ловець побачив на землі сліди крові, які завели ловців до малої печери. Присутні заглянули до середини печери і на своє немале здивованє побачили, що в середній виселєна она всілякими диванами і хідниками, а в куті лежав на постелі здоровий опришок. Він зорієнтувавши ся в небезпечі, вискочив з печери і почав утікати і лише з трудом зловили его ловці по якій півгодині. В печері найдено 26 ключів, 2 витрихи, горшки, дивани, одєжу, топлєне масло і трохи бульби. Опришок подав, що зове ся Й. Зборскі, має 38 літ, родом з під Кросна і що шойно від місяця живе в тих сторонах. Доохресні мешканці говорять, що вже від 5 літ

подибували в своїй околиці сего чоловіка. Також і жандарм пізнав в нїм злочинця, що перед двома роками вирвав ся ему з рук в хвилі, коли закладав ему на руки кайдани. Жандармерія пошукє ще трєх інших членів сего розбашацької ватаги, яка довший час була пострахом для цілої околиці.

— **До вибору соймового посла в Жидачівщині.** З околиці Жидачева пишуть нам: Бійте ся Бога, вдарте наших львівських вождів від „великої“ політики по їх сумліню, щоби не засипляли справи жидачівського вибору. Русофіли тишком-нишком звивають ся по наших селах і роблять настрій для свого кандидата. Кажуть, що русофілським кандидатом має бути др. І. Гриневецкий зі Львова. Останні числа „Голосу Народу“ розкинено тисячами по цілім виборчим окрузі і що важнійше, селяни русофіли самі кинули ся агітувати за своїм „крєстьянським“ кандидатом. А наші? Роблять „велику“ політику, забуваючи, що яка небудь політика мусить здобувати певний ґрунт в масах народу. На жаль, селянство Жидачівщини, або темне, або й пронаєте русофілським духом, не маючи ні звідки помочи і проводу, готово піти за „працюючими“ тепер русофілами. Панове „патріоти“ — чи Вам се байдуже? — В. Л.

— **Жертви готівкою** не звільняють нікого від обовязку жаданя купонів Р. Т. П. і уживаня товарів з маркою Р. Т. П.

— **Залізничний випадок у Львові** Вчора около 6. год. рано вискочив з шин на тутешнім дворі перший віз особового поїзда ч. 5.411, що відїздив в сторону Підгаєць. Крім незначного ушкодження двох подорожних, випадок сей не спричинив більших наслідків.

— **Напад опришків в костелі Єзуїтів в Кракові.** Вчора рано, коли отворено захристію в костелі ОО. Єзуїтів в Кракові, напад на захристіяна Бартковяка незнакомий мужчина, а задавши ему ножем кілька ран в чоло і лице, почав его душити шнуром. На крик нападеного надбігла поліція, яка найшла на місци богато крові. Не є виключене, що нападу доконав з мести віддалений слуга.

— **Воєвничі суфразжистки.** З Лондона доносять: Вчора урядили ту суфразжистки великі демонстрації, на які досі ще ніколи не важжили ся. Група суфразжасток перетягали дільниці міста Whitechapel, Piccadilly, Naumarket і ин., нищили по дорозі склепи і виваляли в них шиби, вкінці дістали ся перед мешкаєм предсідника кабінета і перед міністерияльну палату і всюди повибивали шиби. Підчас тих демонстрацій арештовано 60 осіб.

Оповідки.

— **Репертуар руского театру у Львові.** (Саля „Гвізди“, ул. Францішканська 7. Початок о год. 7. вечером).

В неділю 3. марца с. р. о годині 3 ії по полудни по знижєних цінах „Ой не ходи Грицю“, вечером о 7½ послідна вистава: „Жага“ образ зі сивами і танцями в 5 діях М. Черняхівської-Старцакої.

Телеграми

з дня 2. марца.

Рим. (ТКБ). Палата прийняла всі уступки начерка закона в справі монополю обезпечєня на житє. У вторник зачне ся бюджетова розправа.

Льондон. (Бюро Райтера). На основі депеші наданої оподі о 7. год. вечером в Пекіні стрічі межі ворохобниками а льяольним військом, та грабленє міста тривало через цілий день. З воєків, що грабили місто, 10 арештовано. Більшість воєків ворохобників опустила вечером місто. Шкоди обчисляють на три мільони фунтів штерлінгів. Льяольні війська патрулюють по улицах міста.

Тегеран. (Б. Райт). Догадують ся, що переговори з бувшим шахом вже кінчать ся. Одержить він пенсію 75.000 томанів річно, а крім сего одноразово 70.000 томанів на заплачу своїм приклонникам. Ся остання квота буде ему пізнійше стгана з пенсії по 10.000 томанів річно. Угода з Салярєд Данлєгом не довела до успіху. Як вже донєсєно, Салярєд Данлєг заняв Керманштад. Тепер вирушив він на Гумадан. Урядово доносять, що стан справи в Решт і околиці є розпучливий. Приклонники б. шаха мали опанувати зовсім положе.

НАУКОВИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Др. Володимир Геринич.

Нариси до землерис угорської України.

(Дальше).

Він перший чує наближене медведя чи рся і дає знати о близькій небезпеці. І худо-ба его зачуває та починає ревіти. Тоді пастух будить других, всі беруть в руки горючі при огаї кусні дерева та кидають за ним. Зьвіри на криє ся в лісі, аби відвідати знова отару, але з успіхом, наколи удасть ся їй обминути чуйність повного прикмет а чуйного приятеля верховинця-пастуха, его вівчарика.

* * *

Під зглядом природних багатств не уступає Угорська Україна в нічим иншим частям України, багата вивінованим в преріжні скарби. Здовж цілого пояса карпатського, подібно як по стороні галицькій від самих татарських гір майже почавши аж по Петрош на сході розміщені пребогаті поклади соли, що достарчують сего дару природи широкій країні угорській. Найкрасні збірники єї зосередили ся на східних кінчинах Угорської України і саме в мармароскім комітаті.

Що як що, але таких багатств соли як на Україні нема віде. А перед веде тут єї галицька, буковинська та угорська частина. Не брак там також і нафти, котрої поклади розложили ся рівнобіжною половою до нафтових жерел Галицької України, де тягнуть ся они здвож цілого поясу карпатського хребта.

Угорська Україна багата також в вуголь і під тим зглядом перевищує Галичину. Ба, ще більше. На галицькій області стрічаємо лише брунатний уголь (лігніт) а угля камінного тут нема.

Натомість за Карпатами на нашій етнографічній області є его подостатком майже

у всіх комітатах, в яких живе наш нарід. І так находимо камінний уголь в слідуочих жупаньствах: в спискім, шарискім, абауьскім, земненьскім, ужаньскім, берескім, угочаньскім і мармароскім.

Багата є також земля Угорської України в залізу руду, котра подібно як і камінний уголь находить ся в західних повітах угорської етнографічно-руської області. Подібаємо її в комітаті спискім, абауьскім, ужаньскім та берескім.

Є тут також подостатком і инших багатств природи, в які инші краї нашої вітчизни є убогі. І так в комітатах: спискім та ужаньскім находимо мідяну руду, а в спискім і шарискім оловяну. Є також і скупенькі жили золота в шарискім комітаті. В околиці гір Гедіялія суть багаті поклади сірки; тамже находимо много сірчаных жерел, котрих уживають ліком на різні хороби. Тих останних жерел має Угорська Україна дуже много і під тим також зглядом перевищує усі инші землі, заселені нашим народом. Сірчаных жерел є на Угорській Україні 37 а розложили ся они в повітах: шарискім, мармароскім, земненьскім, спискім і ужаньскім.

До найважніших місцевин, в яких находять ся знані не лише на Угорщині, але і в посторонних краях сірчані жерела належать: Смирдонка і Любичі в спискім комітаті.

Побіч жерел сірчаных є тут багата цав та солоної води, що також сливають зі своєї лічничої сили. Соляных жерел є понад двацять і они держать ся сеї полюси, в які находять ся багаті поклади соли. Найбільше є їх в Мармаросчині, Земненщині а менше уже в Шаричині.

Угорська квасна вода знава і голосна в сьвітлі. А дуже велика їх частина лежить там, де живе наш нарід.

Є їх стілько, що вчислити усіх заняло би за много місяця. Подаю що головніші місцевини: Нова Любовна, Бардов, Цеголла,

Жулян, Герлин, Ужок, Сіль, Вишков і Сулигули.

Сі жерела мають велике значіне для нашого народу на Угорщині. До них візджає ся зі всіх усюдів велика сила народа, лічати ся; задлятого там велике запотребоване усякої їди, за котру платять дуже високо. При тим бере наш селянин високу ціну, виспу, чим би брав на торзі у місті. Крім того заробляє за фірманки а подекуди в скромніших жерельних місцевинах наймає хати для тих, що лічать ся.

В добрих обставинах могли би наші селяни доробити ся маєтку, однак задля недо-стачі освіти стають жертвою визиску ріжних підприємців, що посередничать в купні та продажі. Тому то они а не селяни набивають кармани грошем.

Достіть часто стрічаємо на Угорській Україні дороге каміня. Є тут ясписи, ахати, хальцедони, гравати та опалі. Лучають ся они часто в західних частинах нашої області, в повітах: спискім, шарискім, земненьскім і ужаньскім.

Крім тих в горі згаданих скарбів природи, укритих в землі, має Угорська Україна і инші доконче потрібні для життя та господарского розвитку нашого народа багатства. Є там подостатком каміня на будівлю, на млинське каміне, на вимощуване улиць та гостинців. Найдуть ся там много торфу на паливо та глинки порцелянової на виробу посудин домашних.

Головним занятєм нашого селянина на Угорській Україні є подібно як в инших частинах нашої вітчизни хліборобство та випас худоби.

Найбільше управного поля є на долах над ріками; в горах, на склонах хребтів оно гірше та мало видатне.

Зате є тут много сіножатий, з котрих мають наші верховинці по найбільшій части зиски.

І на долах не всюди земля однакова і

не однакові також урожаї. Земля є ліпша, гірша і дуже добра. І так приміром над рікою Тисою є она так товста, що родить ся на вій гарна кукурудза і то рік в рік без на-возу.

Тому і людям там добре і селязи там заможніші. Шкода лише, що тої землі мало, бо стілько лише, що понад ріку Тису.

Гарні поля находять ся в повіті галицькім, бересаскім, в земненьскім та берескім. Сіють там переважно пшеницю, що дає гарне зерно і багато соломи. Є місця, де находить ся много піску, нанесеного ріками та потоками, де родить ся лише овес та бараболя. Много таких рінищ лежить без найменшого ужитку.

Трохи висше, на горбовині та на низших горах є земля гірша. Є там много глинки, та тому непридатна она під посів гарнішого збіжа. Глинка становить не добру почву під збіже.

Пісок, з котрого она повстала, є дуже дрібонький. Частинки такого піску притикають до себе дуже цілно так, що творять неперемакальну верству.

А неперемакальна верства є недогідна під урожайну почву. Она то не перепускає води в нутр себе, де находить ся зерно, кинене хліборобом. А оно потребує вохкости, бо без неї нема ему життя. По неперемакальній почві спливає вода дальше та не лишає вохкости для засіяного зерна. Ся почва є добра, що повстала з піску грубшого, котрий перепускає воду та затримує вохкість.

Такої почви у нас много, ціле Поділе та славний на весь сьвіт чорнозем український. Не даром звуть нашу землю уже здавен давна молоком і медом текучою.

На горбовині сіють переважно овес та садять бараболі. На високих горах, згледно на їх збочах, земля майже непридатна під управу збіжа.

(Дальше буде).

Д-ра Юл. Пелеша: Geschichte der Union der ruthenischen Kirche mit Rom — оба томи, в добрім стані є на продаж. Зголошення приймає з чемности Редакція „Руслана“.

Конкурс

на дві посади дяків при катедральній церкві в Станіславові.

Оголошує ся конкурс на дві посади дяків при катедральній Церкві в Станіславові, речинець до зголошення триває до Цьвітної Неділі т. є 31. марца с. р.

Услівя принятя: 1) Добрий, мьельодийний теноровий або баритоновий голос. 2) Точна знайомість церковного співу і рятую. 3) Рутинувана спосібність научуваня других як співу так також і церковного уставу. 4) Знане нотного співу, научана других і управи нотним хором. 5) Сьвідоптво поведєна виставлене дотичним Урядом парохіальним.

Кандидати мають зголосити ся особисто у пароха в котрий будь день, а то в цілі відсїпаня вечерні, утрєні і Служби Божої. — Если по пробі зістане принятій взндвдат, буде мїг посаду обняти в Томину Неділю т. є 14. цьвітня 1912.

Поданя внесєні на письмі, не будуть у-згляднені і на них не буде відповідати ся.

Гр. кат. Уряд парохіальний катедр. в Станіславові дня 27. люгтя 1912.

о. Гордієвский парох.

Ол. Галичанка.

Вражія з гороги.

Море. З одеських спогадів. Паролавам з Одеси до Ялти. В Ялті та її околиці. З Києва. На Тарасовій могилі. З Камяня Подільського. Тівольські каскади. Перший вечір в Венеції. Сан-Ремо, Італійський карнавал. По Рівєрі. Вражія з Монака. Карнавал в Ніцці.

Дістати можна в друкарні Ів. Айхельбергера, Львів Ринок ч. 10.

Вже час

Замобляти в

Народній Торговлі

Природні Літургічні

ВИНА

Австрійські по 96 К. за гект. франсо Львів Герцеговинські по 110 К. " " " " Геґеляйські по 120 К. " " " " Самороднер по 132 К. " " " " Самороднер (Special) по 160 К за гект " " " "

При замовленях низше гект. ціна висша і то: при замовленях від 50 до 100 літрів о 4 сот. на літрі, а при замовленях низше 50 літрів о 8 сот. на літрі.

Бочки, вислані франсо до „Магазину Нар. Торг. Стрий“ приймаємо до двох місяців на-зад по ціні вечислений. (5—15)

Тисячі ПРИЗНАНЬ до перегляду.

Галія оказійна Doroteum у Львові

лише при ул. Ліндого 6

(бічна Коверника)

продає з вільної руки без

Ліцитаційі

вживані і нові меблі, що походять із спадщинових, конкурсних мас, з ліцитацій і з при-ватних домів чи то з рутини повдовіня, перенесєна, візду, або вишак рдинних відво-син. Тепер є такі предмети дешево до набути: 2 фортепьяни, кілька ідалень, спальні і салони, бюрові й канцелярийні уладженя, уладженя мужєських покоїв кавалєрських, шафи на книж-ки, бюрка, бібліотеки, кресла, креденєси, столи, отомани, софи, канапи, зеркала, лампи, го-динники, перекі і инші дивани, портвери, тиври, образи, мідорити: старинности, мебляки, порцеляни, огнетревалі каси, машини до пи-саня, машини до шитя, мосяжі меблі, залізи, бляшаві, як і загалом усякі бюрові уладженя по дуже низких, аж до здивованя цінах.

ЗАМІТКА. Відпродуючим свої домові у-ладженя платимо найсоліднійші ціни, полага-джуємо заміна, виміни та переходваня „ДОРОТЕУМ, ЛЬВІВ, УЛ. ЛІНДОГО 6 (бічна Ко-верника). Порозуміне з провинциєю листово.

Нечувана!

ПРАКТИКА ПАРЦЕЛЯЦІЙНА коштом 20.000 К. Ціна брошури після числа замовлень. Замовленя: о. Попович, Городенка, п. Городенка. (5—8)

Асекуруйте своє майхо від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на слұчай пожежі не повєсти страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

дий Русин повинен асекуровати ся тіль-в рускім товаристві взаїмних обезпечєнь „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки одян

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешєвішї оплати заобезпечєня сєлянських будинків. „ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чи-стий зиск своїм членам; на рік 1911 ви-носить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шко-ди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двоє господарів на оцін-телів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся сєлянські діти. Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на жите у всіх догідних комбінациях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, пенсії).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні паперя і векслї за дешєвою опла-тою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

40 АМЕРИКИ КАНАДИ

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99. Ціна переїзду кораблем 220 корон за дорослі особи разом з поголовним податком, а 120 К за діти понизше 12 літ з погол. подат. Уважайте на ч. 99.

ВІДІЗД З ПОРТІВ: Панонія з Реки 6. марца. Сансонія з Триєсту 17. марца. Ультонія з Реки 13. цьвітня. З ЛІВЕРПОЛЮ: Найскорші і найвеличавіші пароходи на сьвітї: Люзітанія, дня, 9/3, 30/3, 27/4, 18/5. Мавританія, 23/3, 13/4, 11/5, 1/6 1912.

Першорядна ПИСАННЯ на ШКОЛА на МАШИНІ Жорберт Ерліх Львів, площа Смольни 4. Склад машин до писаня і американських уладжень бюрових. (50)

Ц. К. НАДВОРНІ ДОСТАВЦІ П. ЛЯДШТЕТТЕР і СИНИ ЛЬВІВ МОДНІ ТОВАРИ ул. Академічна ч. 10. (30)